

OVER PIETJE STEK, DE LAATSTE BELLEMAN VAN GERAARDSBERGEN

Door Emiel COLLIJNS

In verband met "Pietjen Stek" (zie ook De Heemschutter 99/167: foto van het huisje) ben ik zo vrij U volgende anekdote ter kennis te brengen omtrent dit destijds alom gekend Geraardsbergs personage; het gaat namelijk terug in de tijd van voor de oorlog 1914-1918

Met de foor kwamen ook de "forains" met hun attracties. Deze stonden uitsluitend op de Vesten. Toen was er nog geen sprake van dat ze de Grote Markt en het Statoinsplein innamen. De bijzonderste "barakken" waren de paardjesmolen, zwiermolen, balancoir, lustig wiel, boksbarak, vlooiënbarak, spiegelbarak, Sint Antoontje met zijn varken, botermolen, madame Soleil of Zora (waarzegster), cirkus. Er werd in sommige barakken toneel opgevoerd, zoals Geneveva van Brabant, e.a. Ook waren er vreemde dingen te zien welke nu al jaren en jaren verboden zijn. Het betrof hier gedrochten van mensen, misvormden, kortom gehandicapt. Ook waren er soms uitheemse wilde mensen te zien. Pietjen Stek was er zogezegd toendertijd zo één. Hij speelde voor "willemaan", gegrimeerd, gemakilleerd, wilde haren, zwart geverfd haar enz. Van buiten uit kon men slechts af en toe zijn kop zien achter een kleine opening voorzien van ijzeren staven. Van daar brulde hij, schudde aan de ijzeren staven, liet zijn tanden zien, kreeg een stuk rauw vlees waarin hij met veel omhaal zijn kiezen zette. Zo werden de verbauwereerde kijklustigen aangezet om deze uit het oerwoud komende man van dichtbij te bekijken. Hij zat wel opgesloten in een getraliede kooi. Zo verdiende Pietjen Stek zijn brood tijdens de foordagen. Hoeveel jaren hij zulks heeft gedaan is mij niet bekend. Ik weet deze feiten alleen van horen te vertellen door mijn vader en van andere oudere mensen die nu minstens 120 tot 150 jaar oud zouden zijn.

Een ander geval dat ik persoonlijk heb meegemaakt en waarin Pietje Stek de hoofdrol speelde is het volgende: Eens de foor voorbij en de foorreizigers hun instellingen afbraken en terug opladen in hun wagens moesten deze terug naar de benedenstad. Langs de Kloosterstraat (thans Abdijstraat) was het veel te gevaarlijk gezien de helling. Het moest dus langs de Markt waar de helling korter was en men veel meer ruimte had. Op de Vesten, neven het huidige restaurant "De Grill" was een tandradwiel voorzien van lange stalen kabels. De wagens werden getrokken tot boven de Markt. Aan de achterzijde van de wagens werd de kabel bevestigd. Aan de voorzijde werd de "dijssel" aangebracht. Daar begon de taak van "Pietjen Stek". Deze stond alleen aan de voorkant en moest de wagen in goede banen leiden. Dat was gevaarlijk en zwaar werk. Langzaam kwam de wagen in beweging, ging traagjes met zijn gewicht overhellen, spande zich de stalen kabel aan en kon het "manoeuvreren" met de "dijssel" beginnen. Op die lompe straatstenen was het een hele kunst de dissel meester te blijven en veilig naar beneden te geraken.

Het voorval dat ik nu aanhaal moet plaats gevonden hebben in de twintiger jaren. Met volle juistheid kan ik mij niet meer herinneren of het nu 1926, 1927 of het jaar daaropvolgend was. In ieder geval ter hoogte van de huisnummers 18 en 19 (1) moet de stalen kabel losgekomen of afgeknakt zijn zodat de zwaar beladen barak vrije loop kreeg. Hier heeft ons "Pietjen Stek" als ik het mag zeggen een heldenrol gespeeld om

het naar beneden donderende gevaarte met ware doodsverachting in bedwang te houden en behouden tot stilstand heeft gebracht. Hij loosde het tussen kiosk en "marbol" en kwam tot stilstand ter hoogte van de "Liberale Kring". En dit op kasseistenen! een huzarenstuk! Gelukkig was er in die tijd weinig of geen verkeer.

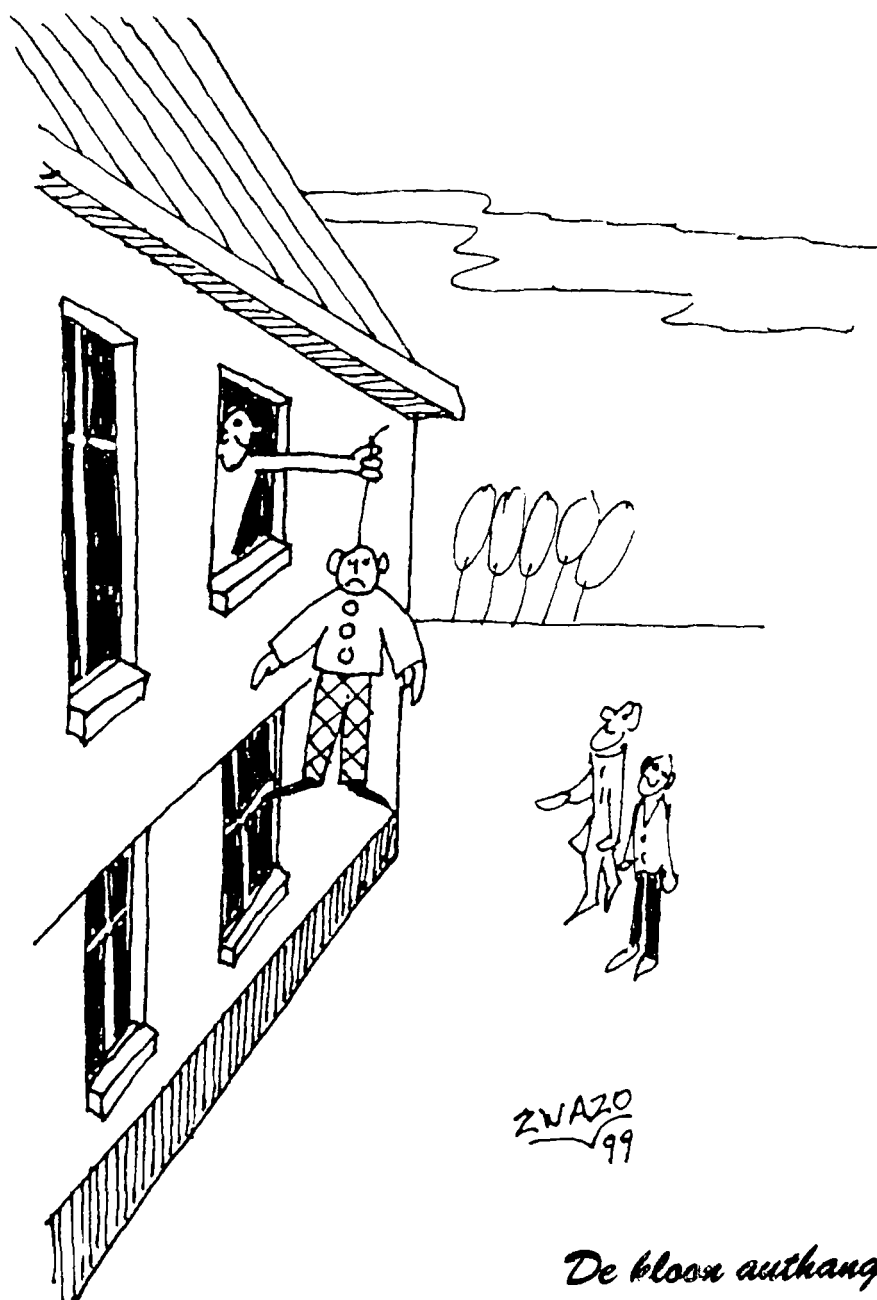
Om te sluiten moet ik nog een andere kant van de man belichten. Hij moet ook nog meelevend en goedhartig geweest zijn. Mij is een geval bekend van een verloren gelopen jongetje die onze beruchte inwoner naar het politiebureau heeft gebracht. Op deze manier kwam ons manneken terecht bij zijn ouders. Die kleine jongen was namelijk tot aan de poort van de stekjesfabriek van De Launoit (Lannoas) gesukkeld. In die tijd nog actief langs de Grote baan voorbij de rijkswacht. Die fabriek is sedert jaren afgebroken. Thans bevindt er zich een home voor bejaarden (flatten). Ons Pietje Stek die toevallig voorbij kwam ontfermde zich over het meer dan ongeruste en angstige kind en bracht het zoals hoger vermeld naar het politiebureau. Die persoon waarvan sprake is thans nog in leven en woont nog steeds in Geraardsbergen.

(1) Huisnummer 18: bewoond door Roze Cobbaert op het ogenblik van de gebeurtenis.

Huisnummer 19: bewoond door Florent Baalekij (oud voetballer van Sportkring).

Huisnummer 18: thans bewoond door kinesist Luc Bruggeman.

Huisnummer 19: thans bewoond door Daumers Egide.

Emiel Collijns.
17, Onkerzelestraat
Geraardsbergen.

De bloos authangen (= uithangen)